Kuusamon ja Soklin kaivoshankkeet

Kuunnellaanko kansalaisia?

Luottaako valtio kunnan arvioon, jos kunnanvaltuusto katsoo, että kaivoshanke ei ole kestävällä pohjalla?

EU:n raaka-aineasetuksen CRMA:n mukaisesti hanke voidaan nimetä strategiseksi vain silloin, kun se voidaan toteuttaa lainmukaisesti sekä ympäristöllisesti ja sosiaalisesti kestävästi. EU tekee päätöksen perustuen ainoastaan yrityksen toimittamiin tietoihin ja odottaa, että Suomi kansallisvaltiona arvioi paikallisesti hankkeen kestävyyden.

Jos valtio puoltaa CRMA-statuksen myöntämistä hankkeelle, joka aiheuttaa erittäin suurta haittaa paikallisille elinkeino- tai asutusolosuhteille, pilaa pysyvästi vesistöä tai kun kunta vastustaa hanketta sen vaikutusten vuoksi, voidaan kysyä millä tavoin pidetään huolta kaivostoiminnan kestävyydestä Suomessa. Strategisen hankkeen statuksen puoltaminen näissä tilanteissa tarkoittaisi, että Suomi ei osaltaan arvioi strategisten hankkeiden kestävyyttä. EU:lla ei ole paikallistietoa, jonka perusteella se voisi tehdä arvioinnin. Tällöin on mahdollista, että mikään taho ei itse asiassa arvioi hankkeiden kestävyyttä.

CRMA-status antaa hankkeelle aseman, jolloin se katsotaan erittäin tärkeän yleisen edun mukaiseksi. Sen luvat käsitellään nopeutetusti sekä se saa todennäköisesti poikkeamisluvat luonnonsuojelulain vaatimuksiin sekä luvan huonontaa veden laatua erinomaisesta hyväksi.

Kuusamon kaivoshanke sijoittuisi aivan Karhunkierroksen läheisyyteen.

Viitteet ja tarkempaa tietoa sivulla www.kaivosinfo.fi

KUUSAMO

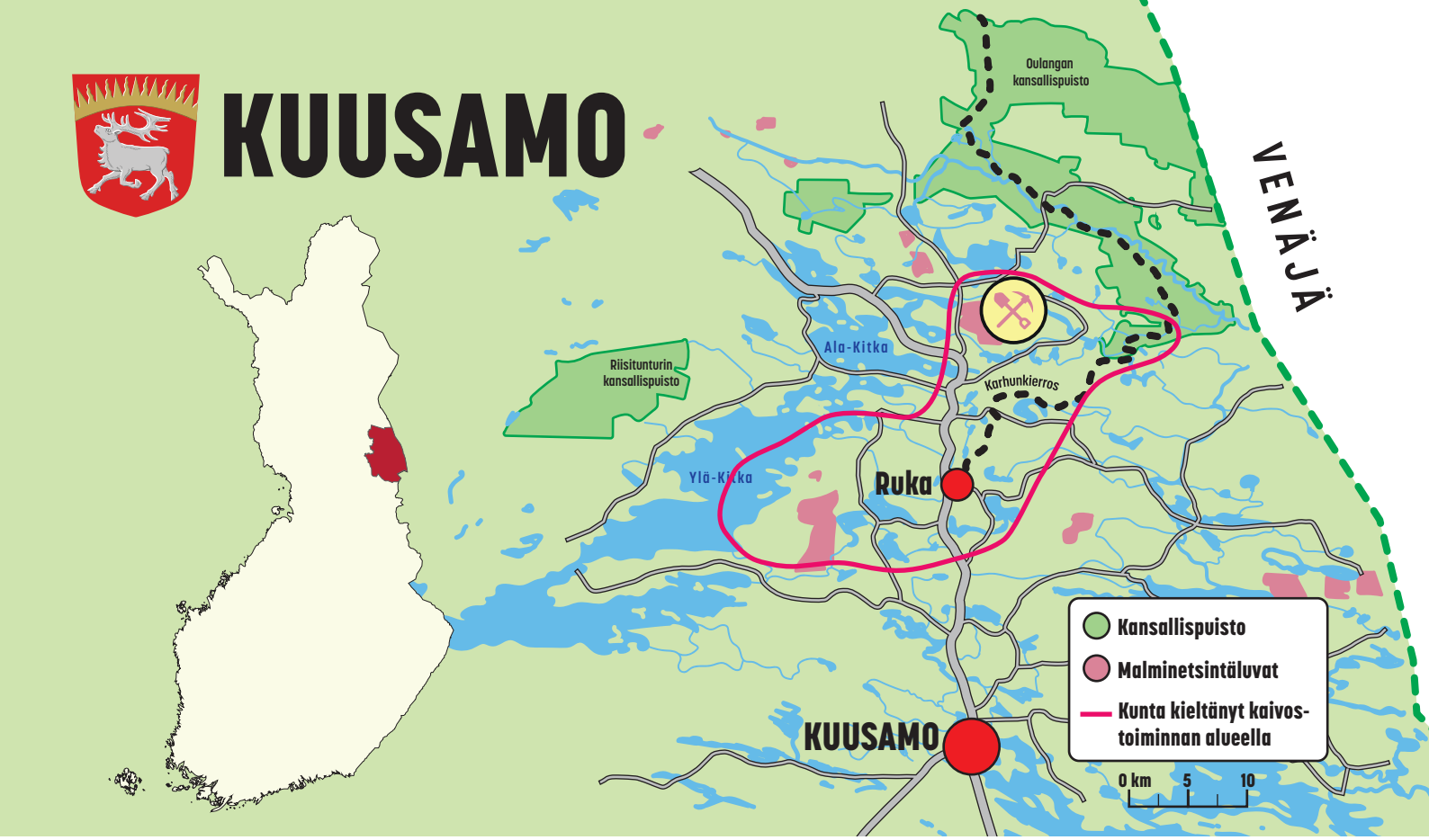

Kuusamon kaivoshanke Ylä- ja Ala-Kitkan sekä Kitkajoen läheisyydessä

Strategista kaivannaista tuotettaisiin sivutuotteena

- Kunta vastustaa kaivoshanketta ja on määrittänyt alueen, jolla ei sallita kaivos-toimintaa, rikastusta tai louhintaa. Kunnan vastustus on pitkäaikaista ja voimakasta. Hankkeella ei siten ole sosiaalista toimilupaa.
- Hanke sijaitsee Ylä-Kitkajoella, keskellä Kitka-Ruka-Oulanka matkailualuetta, Karhunkierroksen ja Rukan laskettelukeskuk-sen läheisyydessä. Kaivoksen jätevedet laskettaisiin purkuputkella Kitkajärveen ja rikastamon jätevedet Kuusamojärveen. Rukan laskettelukeskus vastustaa jyrkästi hanketta
- Alueelta pyydetään EU:n alkuperäsuojatut “Kitkan Viisaat”-muikut, joka on seudulle tärkeä elintarvikebrändi. Kitkajoessa elää ainutlaatuinen vaeltava suurtaimenkanta.
- Strategista kaivannaista tuotettaisiin sivutuotteena: kultakaivoshanke, jossa tuotettaisiin sivutuotteena pieniä määriä kobolttia. Vastaavien pitoisuuksien osalta muissa hankkeissa on pörssitiedoissa todettu, että koboltin rikastaminen ei välttämättä ole edes kannattavaa (esim. Mawsonin Rajapalot-hanke). Malmiossa on korkeita uraanipitoisuuksia.
- Nykyiset kaivospiirit ovat vanhentuneet.

Kuusamon osalta ei ollut dokumentin julkaisuaikaan 3.6.2026 varmuutta, onko hanke hakenut strategista statusta, sillä hakijoiden tiedot eivät ole julkisia.

Viitteet ja tarkempaa tietoa sivulla www.kaivosinfo.fi

Soklin hanke Savukoskella, Lappi

- Savukosken kunta vastustaa hanketta ja on tehnyt periaatepäätöksen siitä. Hankkeella ei siis ole sosiaalista toimilupaa.
- Kaivoshanke sijoittuisi kansallisesti arvokkaalle ja tiettävästi globaalisti uniikille luontoarvoalueelle: kyseessä on Soklin ahot -luontotyyppi. Vanhat kaivospiirit ovat toistaiseksi estäneet alueen suojelun.
- Hankkeen ympäristö- ja vesitalouslupa kaatui KHO:ssa vesistö- ja luontovaikutuksiin liittyvien puutteiden vuoksi (KHO:2022:38). Hanke on hakenut vastikään ympäristölupaa koelouhinnalle ja -rikastukselle.
- Hanke sijoittuu erittäin tärkeälle järvitaimen- ja harjusalueelle.
- Korkeimman hallinto-oikeuden mukaan on mahdollista, että hanke aiheuttaisi poronhoidolle huomattavaa haittaa.
- Strategista kaivannaista tuotettaisiin sivutuotteena: fosfaattikaivoshanke, jossa tuotettaisiin sivutuotteena harvinaisia maametalleja. Soklin fosfaatti sisältää suuria uraani- ja toriumpitoisuuksia.
- Nykyiset kaivospiirit ovat KHO:n ennakkopäätöksen perusteella vanhentuneet, asiaa käsitellään parhaillaan oikeudessa.

Viitteet ja tarkempaa tietoa sivulla www.kaivosinfo.fi